

Täysistunto

Keskiviikko 26.11.2025 klo 14.00—23.10

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 62/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 24/2025 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu alkaa. Edustaja Vornanen poissa, edustaja Kontula poissa. — Edustaja Vigelius.

Keskustelu

18.18 **Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Millä ehdoilla maahanmuuttaja saa luvan jäädä pysyvästi Suomeen? Tästä on kyse, kun puhumme pysyvistä oleskeluluvista ja niiden tuntuvista kiristyksistä, joita olemme nyt täällä eduskunnassa säättämässä. Pysyvän luvan saatuaanhan ulkomaalaisella ei enää ole samanlaista velvollisuutta tehdä täällä Suomessa työtä tai tulla omillaan toimeen. Siksi niitä ei tulisi kevyin perustein myöntää. Aiemmin pysyvän oleskeluluvan ehdot ovat olleet poikkeuksellisen kevyet Suomessa, kunhan aiemman oleskeluluvan ehdot on yhä täytetty ja maassa on vietetty neljä vuotta. Kovin ovat kevyet ehdot olleet: ei vaatimusta kielitaidosta, monissa tapauksissa ei edes työstä tai turvatusta toimeentulosta, siitä, että olisi kontribuoinut tälle yhteiskunnalle jotakin olonsa aikana.

Nyt tämä muuttuu. Tiukennamme pysyvän oleskeluluvan saamisen ehtoja. Korotamme ulkomaalaisilta vaaditun asumisajan pääsääntönä neljästä kuuteen vuoteen, lisäksi edellytämme jatkossa, ettei luvansaaja nojaa suomalaiseen sosiaaliturvaan, vaadimme jatkossa hakijoilta myös suomen tai ruotsin kielen taitoa, ja korotamme rikosten tekemisestä seuraavia sanktioita pysyvän oleskeluluvan hakijalle.

Tiukennusten ohella kuitenkin korkean lisäarvon tulijoille tarjotaan joitain kevennyksiä ehtoihin korkeakoulututkinnon, työhistorian tai kielitaidon omaamisen kautta, siis kannustimia juuri niille erilaisille maahanmuuttajaryhmille, jotka pystyvät kontribuimaan tähän yhteiskuntaan ja jotka ovat jo osoittaneet, että haluavat kotoutua ja että heillä on myös edellytyksiä jäädä tänne.

Kaikkienensa pysyvien oleskelulupien ehtoja kiristetään, jotta virheiltä voitaisiin välttyä ja varmistua, että tänne pysyvästi jäävät ulkomaalaiset ovat Suomelle hyödyksi, eivät haitaksi, ja että he osallistuvat Suomen rakentamiseen, eivät sen rasittamiseen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 116/2025 vp

18.21 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Suomen tulee olla maa, johon halutaan tulla rakentamaan elämää eli tekemään työtä, opiskelemaan ja oppimaan kieltä. Samalla Suomen tulee olla maa, jossa turvallisuus, osallisuus ja vastuu kulkevat käsi kädessä. Tällä hallituksen esityksellä tiukennetaan pysyvän oleskeluluvan saamisen ehtoja. Esitys perustuu selkeään periaatteeseen: pysyvän luvan voi saada se, joka sitoutuu yhteiskuntaan, työskentelee, opiskelee, oppii kieltä ja elää nuhteettomasti.

Arvoisa puhemies! Nykyisin pysyvän oleskeluluvan voi saada neljän vuoden yhtäjaksoisen asumisen jälkeen. Jatkossa pääsääntö olisi kuusi vuotta, ja edellytyksenä olisi myös kahden vuoden työhistoria sekä tyydyttävä kielitaito. Tärkeä muutos on se, että ehdoton vankeusrangaistus katkaisisi asumisajan kertymisen. Suomalaisen yhteiskunnan pysyvää jäsenyyttä ei voi rakentaa rikosten varaan. Tämän esityksen tärkein tehtävä on kannustaa. Pysyvän luvan voi saada nopeammin esimerkiksi silloin, jos henkilö suorittaa Suomessa ylemmän korkeakoulututkinnon, työskentelee yli 40 000 euron vuositulolla tai osoittaa erityisen hyvää kielitaitoa. Kyse ei siis ole porttien sulkemisesta vaan oikeiden ovien avaamisesta heille, jotka haluavat osallistua, kuulua yhteisöömme ja sitoutua yhteiskuntamme arvoihin.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys tukee turvallisuutta kahdella tavalla. Ensinnäkin se kannustaa tulemaan osaksi yhteiskuntaamme, työhön, opiskeluun ja kielen opiskeluun. Toiseksi se selkeyttää viestiä siitä, että Suomessa pysyvä oleskelu edellyttää vastuun kantamista sekä yhteisten pelisääntöjen noudattamista. Meidän tulee pystyä turvaamaan yhteiskunnan eheys ja sisäinen turvallisuus. Tämä ei ole vastakkainasettelua vaan yhteisten pelisääntöjen vahvistamista. Kyse ei ole siitä, että pysyvän oleskeluluvan saamisen ehtoja kohtuuttomalla tavalla tiukennettaisiin. Kyse on siitä, että kannustamme jokaista olemaan osa yhteiskuntaamme.

Arvoisa puhemies! Pysyvän oleskeluluvan tulisi olla osoitus molemminpuolisesta sitoutumisesta. Tällä esityksellä hallitus rakentaa järjestelmää, jossa vastuullinen maahanmuutto ja kansallinen turvallisuus eivät ole ristiriidassa vaan kulkevat rinta rinnan. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

18.25 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Toisessa käsittelyssä on hallituksen esitys ja hallintovaliokunnan mietintö pysyvien oleskelulupien ehtojen tiukentamiseksi, ja vihdoinkin mennään oikeaan suuntaan. Maahanmuuttopolitiikka on ollut aivan liian löysää, ja pysyviä oleskelulupia on jaettu liian kevyin perustein. Suomi on ollut sinisilmäinen aivan liian pitkään.

Pysyvä oleskelulupa on arvokas asia, ja se pitää ansaita. Tällä esityksellä vaaditaan kuuden vuoden oleskelua, työtä, kielitaitoa ja ennen kaikkea vastuunkantoa omasta elämästä. Muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta kuuden vuoden jälkeenkin pysyvän oleskeluluvan saadakseen pitää osoittaa, että osaa puhua suomea tai ruotsia ja on ollut töissä kaksi vuotta niin, että enintään kolme kuukautta on saanut työttömyysturvaa tai toimeentulotukea tai muuten on ollut poissa töistä.

Arvoisa puhemies! On itsestään selvää, että jos tänne haluaa jäädä pysyvästi, pitää osata maan kieli. Suomi ei voi olla maa, jossa pysyvän luvan saa ilman kykyä puhua suomea tai ruotsia. Ilman kieltä ei synny kotoutumista, ja ilman kotoutumista syntyy ongelmia, joita olemme nähneet jo aivan tarpeeksi. Kielitaidottomana on vaikea myöskin omaksua Suo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 116/2025 vp

men lainsäädäntöä ja toimintakulttuuria. Kotoutumisen täytyy lähteä maahanmuuttajan omasta tahdosta ja halusta. Meillä voi olla tilanteita, että pahimmillaan kymmeniä vuosia Suomessa olleet tarvitsevat tulkkeja, kun asioivat vaikkapa poliisin kanssa.

On täysin oikeudenmukaista, että jos Suomeen tullaan ja täällä rikotaan Suomen lakia, se vaikuttaa oleskelulupiin. Suomi ei ole mikään rikollisten suojapaikka, vaan nuhteettomuuden täytyy olla vaatimus tänne tulevalta. Suomeen muualta tulevat rikolliset tulee palauttaa lähtömaihinsa, ja maastakarkotukset ovatkin lisääntyneet.

Arvoisa puhemies! Palaan vielä puheessani keskustan jättämään vastalauseeseen, joka toden totta oli hämmentävä. Vastalauseessaan keskusta esittää, että ylempien korkeakoulututkintojen lisäksi myös Suomessa suoritettu ammatillinen perustutkinto oikeuttaisi pysyvään oleskelulupa. Käytännössä keskusta siis avaisi tien halpatyövoimalle, jonka myötä yhä enemmän suomalaiset ammatillisen koulun käyneet korvautuisivat ulkomaalaisilla.

Suomalainen ammattiosaaminen on arvostettua, ja sitä sen tulee olla jatkossakin. Jo nyt vetovoimaa tietyille aloille ei ole suomalaisilla, kun alan työt tekevät pääasiassa ulkomaalaiset halpatyöntekijät. Tämä on myös yhteiskunnan yhtenäisyyden kannalta iso ongelma, jos meille muodostuu matalapalkkaisia maahanmuuttajatyöpaikkoja entisestään. Tämä on myös näille ulkomaalaisille työntekijöille epäoikeudenmukaista.

Jo nykyisin Suomessa ammatillisessa koulutuksessa on todella paljon ulkomaalaisia opiskelijoita. Jos tämän tutkinnon suorittaminen olisi pysyvään oleskelulupa oikeuttava, meillä ei olisi mitään takeita siitä, että he työllistyisivät, sitoutuisivat ja olisivat aidosti hyödyksi suomalaiselle yhteiskunnalle. Vastalauseen mukainen ehdotus, johon eivät muun muassa edes sosiaalidemokraatit lähteneet mukaan, lisäisi aivan uudella tavalla Suomessa ulkomaalaista halpatyövoimaa ja heikentäisi työehtoja.

Arvoisa puhemies! Vihdoin ymmärretään, että pysyvä oleskelulupa pitää ansaita työllä, kielitaidolla, nuhteettomuudella ja aidolla näytöllä siitä, että haluaa kunnioittaa suomalaisia kulttuuria ja olla rakentava osa tätä maata. Erityinen kiitos vielä sisäministeri Mari Rantaselle, joka tekee hyvää työtä Suomen ja suomalaisten turvallisuuden eteen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sarkkinen.

18.29 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Orpon hallitus on tiukentanut ulkomaalaislakia lukuisilla erilaisilla muutoksilla. Yhteinen nimittäjä esityksille näyttää olevan Suomen muuttaminen, vähemmän houkuttelevaksi maaksi tekeminen, ja viesti siitä, ettei maahanmuuttajia kaivata Suomeen. [Miko Bergbom: Ei! — Joakim Vigelius: Ei!] Nyt esitetyt muutokset, samoin kuin aiemmat oleskelulupiin ja kansalaisuuden edellytyksiin tehdyt muutokset, pyrkivät myös vahvasti lisäämään Suomen maahanmuuttopolitiikan sosioekonomista valikoivuutta. Esityksen julkilausuttuna tavoitteena on kannustaa kotoutumiseen ja antaa näkymä tulevaisuudesta suomalaisessa yhteiskunnassa. Tämähän on hyvä tavoite, mutta vaatimuksia siis lisätään ja samaan aikaan kotoutumispalveluista on leikattu ja leikataan, mikä siis heikentää kotoutumisen edellytyksiä.

Arvoisa puhemies! Esitys ei kestä tarkempaa tarkastelua. Suomessa on työvoimapulaa erityisesti sosiaali- ja terveydenhuoltoalan tehtävissä, joihin työllistytään usein ammatillisen tutkinnon myötä. Siitä huolimatta hallitus haluaa rajata alemman ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet ilman oleskeluaikaedellytystä saatavan pysyvän oleskeluluvan ulkopuolelle, vaikka tälle rajaukselle ei ole esitetty kestäviä perusteluja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 116/2025 vp

Erityisen huolestuttavaa on lisäksi se, että lapsen pysyvä oleskelulupa sidotaan huoltajan lupaan lapsen edun vastaisesti.

Lisäksi vastikään täysi-ikäistyneiden kohdalla työhistoriavaatimus on käytännössä kohtuuton.

Käsittelyssä olevalla esityksellä ja hallituksen aiemmin toteuttamilla tiukennuksilla vaikeutetaan erityisesti pakolaisten sopeutumista yhteiskuntaan. Kansainvälistä suojelua saaneet ovat lähtökohtaisesti ihmisiä, joiden kohdalla maahanmuutto on pysyväisluonteista, koska kotiinpaluu on usein lähtökohtaisesti poissuljettu vaihtoehto. Ei ole yksilön eikä yhteiskunnan edun mukaista vaikeuttaa näiden ihmisten kotoutumista.

Esityksen ongelmat ja haittavaikutukset on valitettavasti käsittelyssä pitkälti sivuutettu, ja edellä olevalla perusteella ehdotan, että lakiehdotus hylätään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Huhtasaari.

18.31 Laura Huhtasaari ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Sarkkiselle: Se on ihan totta, että me haluamme vähemmän sellaista maahanmuuttoa, joka nostaa meidän rikostilastoja, joka aiheuttaa turvattomuutta, yhteiskunnan koheesion hajottamista, nostaa rikostilastoja ja aiheuttaa runsaasti kustannuksia. Tällaista maahanmuuttoa me toisesta haluamme vähemmän. Me haluamme tänne ihmisiä, jotka arvostavat tätä meidän yhteiskuntaa, arvostavat meidän perinteitä, kuten joulua. Nyt on tulossa jouluku, meillä on joulutori tuolla, mutta monissa Euroopan maissa joulutorit on peruttu, ja tämä johtuu ihan siitä, että kaikilla kunnilla ei ole rahaa niihin vaadittuihin turvatoimiin, koska terrori-iskujen uhka on noussut niin korkeaksi nimenomaan tämän vastuuttoman maahanmuuttopolitiikan vuoksi.

En ymmärrä, missä vaiheessa täällä lännessä, täällä Euroopassa, iso osa poliitikoista aiopostiin siihen, että tehdään vastuutonta maahanmuuttopolitiikkaa. Vaikka hedelmät olivat nähtävissä, hedelmät ovat edelleen nähtävissä, niin silti poliitikot suorastaan pakotettiin siihen, että rajat pitää olla auki, kaikki ovat tervetulleita. Ja sitten tänne tulee — tietenkin tänne tulee, kun meillä on korkea sosiaaliturva — paljon sellaisista maista ihmisiä, jotka eivät halua edes sopeutua, jotka eivät kunnioita meidän kulttuuria. Heillä on oma kulttuurinsa, ja esimerkiksi UK:ssa monessa paikassa jo noudatetaan šarialakia.

Tällä hetkellä Euroopassa on hieman herätty — perussuomalaiset ovat tehneet sitä Suomessa. Monet muut puolueet, meidän sisar- ja veljespuolueet, ovat tehneet sitä muualla Euroopassa. Ja me ollaan aloitettu todellakin tuntuvat kiristykset. Tämä pysyvä oleskelulupa on yksi niistä tuntuista kiristyksistä. Suomessa tämä kelkka on mahdollista kääntää esimerkiksi Ruotsia paremmin, koska Ruotsi on ottanut niin paljon enemmän sitä humanitaarista maahanmuuttoa, joten Ruotsin kelkan kääntäminen on erittäin vaikeata. Voi olla, että 2050-luvulla enemmistöuskonto Ruotsissa on islam.

Mutta kiitos perussuomalaisille, kiitos meidän sisäministerille, joka lakkaamatta ja väsymättä ajaa Suomeen perussuomalaista maahanmuuttopolitiikkaa. Jos jotain perussuomalaiset ovat tässä hallituksessa saaneet aikaan, ne ovat maahanmuuttopolitiikan tuntuvat kiristykset: tämä neljästä kuuteen vuoteen, ja tässä on paljon erilaisia ehtoja, kuten kotoutuksia — semmoisia itsestäänselvyyksiä, aivan täysin itsestäänselvyyksiä, jos muuttaa johonkin maahan. Mutta näitä nyt vasta tuodaan tänne, koska perussuomalaiset ovat nyt ensimmäistä kertaa hallituksessa — todelliset perussuomalaiset, jotka ajavat maahanmuuttopolitiikan kiristystä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 116/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Elo.

18.35 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Orpon hallitus on tosiaan kiristänyt ulkomaalaislakeja useilla erillisillä muutoksilla, jotka ovat vaikeuttaneet ennen kaikkea kansainvälistä suojelua hakevien ja saavien asemaa mutta hankaloittaneet myös muilla perusteilla Suomeen tulleiden asettumista osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Ongelmallista on, että lukuisat erilliset kiristykset muodostavat vaikeasti hallittavan kokonaisuuden ja tekevät jo ennestään monimutkaisesta ja vaikeaselkoisesta ulkomaalaislaista yhä sekavamman ja vaikeammin sovellettavan. Ei ole hyvää lainsäädäntöä, että eri hankkeiden yhteisvaikutuksia ei ole asianmukaisesti arvioitu perus- ja ihmisoikeuksien näkökulmasta, eikä tällaista arviota sisälly myöskään nyt päätettävänä olevaan esitykseen.

Erityisen paljon kritiikkiä hallituksen esitys on saanut siitä, että ehdotuksen mukaan Suomessa ylemmän korkeakoulututkinnon, jatkotutkinnon tai yliopistossa alemman korkeakoulututkinnon suorittanut saisi pysyvän oleskeluluvan ilman oleskeluaikaedellytystä mutta alemman ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneella ei tätä samaa oikeutta ole. Tälle ei ole esitetty mitään kunnollisia perusteluja.

Arvoisa puhemies! Hallitus on ottanut missiökseen Suomen tekemisen vähemmän houkuttelevaksi tänne haluaville ja täällä oleville. Tämä ei ole kestävää suomalaisen yhteiskunnan eikä tänne elämäänsä rakentamaan tulleiden maahanmuuttajien kannalta, eikä tämä ole vihreiden linja.

Kannatan edustaja Sarkkisen tekemää hylkäsesitystä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom.

18.36 Miko Bergbom ps: Kunnioitettu rouva puhemies! Edustaja Sarkkinen käytti puheenvuoron, jossa arvosteli hallituksen esitystä pysyvien oleskelulupien kiristämiseksi. Hän perusteli vastustusta muun muassa sillä, että tuntuu siltä, että hallituksen maahanmuuttopolitiikka on sen kaltaista, että tänne ei haluta ihmisiä ja että ei olisi tervetullut Suomeen. Samaan aikaan hän perusteli myöskin vastustusta sillä, että sotessa on työvoimapulaa. Ihmettelen tätä siltä osin, koska vasemmistoliiton puheenjohtaja juuri vähän aikaa sitten totesi, että Suomessa on vakava työttömyyskriisi, eli meillä on niin paljon työttömiä ihmisiä. Eli hetkenä, onko nyt sotessa työvoimapula, vai olisiko niin, että Suomesta löytyisi tällä hetkellä yli 300 000 työttömän ihmisen joukosta ihmisiä töihin myös sosiaali- ja terveysalalle, vai onko niin, että vasemmistoliitto haluaa, että sosiaali- ja terveysalan työntekijät tuodaan ulkomailta?

No, sitten tähän itse esitykseen, joka nyt on niin rasistinen ja kamala, niin kuin vasemmisto ja vihervasemmisto laajemminkin väittää: Mietitäänpä nyt hetki. Onko se siis liikaa pyydetty, että saadakseensa pysyvän oikeuden oleskella suomalaisessa yhteiskunnassa — huom. pysyvän — pitää osata suomen tai ruotsin kieltä tai että saadakseensa pysyvän oikeuden oleskella Suomessa pitää käydä töissä? Siis nämä ovat ihan perusvaatimuksia. Eiväthän nämä ole millään tavalla jotenkin ongelmallisia. Siis eihän me nyt voida jakaa ihmisille pysyviä oleskeluoikeuksia tähän maahan, jos he eivät ole millään tavalla osoittaneet integroituneensa suomalaiseen yhteiskuntaan. Siis sellainen maahanmuuttopolitiikkahan johtaa kansakunnan tuhoon väistämättä. Eihän sellaista voi yhdistää meidän kaltaiseen hyvinvointiyhteiskuntaan, joka perustuu siihen, että veronmaksajien rahoilla rahoitetaan ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joita tässä maassa ihmiset tarvitsevat. Mutta auta armias, jos

Pöytäkirjan asiakohta PTK 116/2025 vp

me avataan maailman ovet ja portit kaikille maailmasta tulla tänne oleskelemaan oppimatta kieltä ja käymättä töissä, niin on päivänselvä asia, että se johtaa tuhoon ja se johtaa siihen, että me joudutaan tekemään huomattavasti isompia sopeutustoimia.

Vähän niin kuin kun Yleisradiolta juuri luin uutisen, että suurin osa työttömyyden kasvusta selittyy itse asiassa maahanmuutolla. Sen takia sitä maahanmuuttopolitiikkaa on syytä kiristää, ja tämän hallituksen aikana kiristetään ehtoja, millä tähän maahan saa tulla ja kuinka kauan täällä maassa saa olla, koska ei voi olla niin, että on joku rajaton oikeus tulla Suomeen ja olla osallistumatta suomalaisen yhteiskunnan rakentamiseen samaan aikaan kun meillä on asumisperusteinen sosiaaliturva, kun sitä ei valitettavasti tässä maassa ole rajattu Suomen kansalaisille, vielä. Se päivä onneksi tulee jossain kohtaa, kun kaikki siihen heräävät. Sitten kun on olemassa tilastoja siitä, että erilaisiin sosiaalietuuksiin maahanmuuttajille menee tällä hetkellä yli kaksi miljardia euroa, niin kysynpä vain, missä menee se raja. Sitä ihmettelen. Kannattaisi vähän miettiä siellä vasemmallakin, minkälaista maahanmuuttopolitiikkaa sitä on sitten halukas edistämään.

Ja kyllä, perussuomalaiset ovat sitä mieltä, että kaikki eivät tähän maahan ole tervetulleita. Tänne eivät ole tervetulleita rikolliset ihmiset, ja tänne eivät ole tervetulleita sellaiset ihmiset, jotka eivät halua osallistua suomalaisen yhteiskunnan kehittämiseen. Jos se on rasmia sanoa ääneen, että me halutaan Suomeen sellaisia ihmisiä, jotka osallistuvat suomalaisen yhteiskunnan kehittämiseen ja rakentamiseen tulevaisuudessa, niin sitten se on. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lehtinen.

18.40 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Pitää ymmärtää, mitä pysyvä lupa tarkoittaa. Se todellakin tarkoittaa rajatonta oikeutta olla Suomessa kymmeniä vuosia tai jopa kuolemaan asti. Eli käytännössä ei tarvitse hakea enää koskaan uudelleen lupaa Suomeen, mikäli muuten pysyvän luvan ehdot täyttää eikä syyllisty vakaviin rikoksiin, esimerkiksi.

Ensimmäisellä kierroksella käytiin paljon keskustelua siitä, että tämä pysyvien lupien tiukennus estää rakkauden kautta Suomeen tulleiden oleskelun täällä Suomessa. Haluan vielä siihen palata, se ei nimittäin lainkaan pidä paikkaansa. Ensinnäkin: voidaanko pitää kohtuuttomana sitä, että Suomeen pysyvästi puolisoiksi tulevalta vaadittaisiin suomen kieltä, sen opiskelua, jos aikoo yhteiskunnan jäsen olla? Sitten jos ei jostakin syystä kykene tai halua hakeutua työelämään mukaan, niin vaihtoehtona on myöskin pitkään oleskelleen EU-lupa, joka tulee EU-lainsäädännöstä ja jossa vaatimuksena on viiden vuoden asumisaika. Toki sielläkin on toimeentuloedellytystä ja kielitaitoedellytystä mutta ei ole varsinaista työssäoloedellytystä, joka tähän tuotiin mukaan. Kuvastaa hyvin sitä, että tämä suomalainen löperö lainsäädäntö maahanmuutossa johti siihen, että tämä meidän kansallinen pysyvä lupa on ollut huomattavasti suositumpi kuin pitkään oleskelleen EU-lupa, joka taas sitten muissa maissa on monesti se ainut vaihtoehto pysyvään oleskeluun.

Sitten tästä viestistä ulos: Täällä kerrottiin, että se olisi muka se, että me emme halua tänne ulkomaalaisia. Se viesti ei ole lainkaan se, vaan me haluamme tänne ulkomaalaisia, jotka haluavat integroitua tähän yhteiskuntaan. Ainoastaan siksi näitä muutoksia tehdään. On aina ikävää, kun vääristellään sitä tarkoitusta, joka näillä laeilla on.

Hämmästelän myöskin itse tuota työvoimapulaa hoitajien suhteen. Kyselytunnilla täällä huudetaan jatkuvasti, että nyt irtisanotaan kymmenittäin hoitajia hyvinvointialueilta. Sit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 116/2025 vp

ten tulee tämän asian käsittely, ja meillä onkin yhtäkkiä työvoimapula hoitajista. Kumpi, arvon oppositio, teillä nyt sitten on?

Ja siitä, ettei olisi vaihtoehtoja korkeakouluopiskelijoille: Ammattikorkeakoulusta valmistuneilla on muun muassa se hyvä vaihtoehto, että tienaamalla 40 000 euroa vuodessa pääsee ilman kielitaitovaatimustakin pysyville oleskeluluvulle. Myöskin siellä tulee ikään kuin uusi väylä, mutta se vaatii sitä, että sinulla pitää olla omaa tahtoa integroitua tähän yhteiskuntaan joko työn tai kielen kautta tai molempien kautta. Ei voi ikään kuin tulla niin, että kaikki tulee ilmaiseksi.

Mitä tulee vielä tähän sekavaan lakiin, niin yllättävän monet viranomaiset ovat sanoneet, että näitten muutosten jälkeen laki on selkeämpi, sitä on helpompi soveltaa ja pystytään tekemään huomattavasti enemmän toimia kuin aikaisemmin.

Vielä viimeisimpänä: tämä keskustan ehdotus siitä, että kaikkien ammattikoulun käyneiden pitäisi saada pysyvä oleskelulupa, johtaisi siihen, että meidän työmarkkinoille tulisi 50 000 ammattikoulusta valmistunutta ilman, että on mitään tietoa siitä, onko heillä halua tai kykyä tehdä Suomessa töitä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

18.43 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Palaan ensimmäisessä käsittelyssä käytyihin keskusteluihin tämän lakipykälän osalta koskien pysyviä oleskelulupia. Siinä keskustelussa edustaja Kiljunen käytti seuraavanlaisen puheenvuoron: ”Tätä kaikkea inhimillisesti katsoen tämä keskustelu tuntuu täysin kreisiltä ja kummalliselta. Sen takia kyllä vähän häkeltyneenä katson, kun maailma menee taaksepäin, ikään kuin kutistuu, koska maailma tulee pienenemään. Tulee olemaan aika, että tätä maahanmuuttopoliittista keskustelua käsitellään ja katsotaan niin, kuinka on mahdollista, että 2000-luvun alussa vielä tuolla tavalla kohdeltiin ihmistä. Vähän samalla tavalla kuin noitavainot ovat olleet aikoinaan tai orjakauppa on ollut aikoinaan, ihminen on ollut kauppavarana, ihmisiä on kaupattu. Mutta puhukaa ja katsokaa ihmisyyden sisälle, kun käytätte näitä puheenvuoroja. Niin monta kärsimystarinaa tälläkin prosessilla olette aikaansaamassa.”

Tällaisen väkevän puheenvuoron osan edustaja Kiljunen käytti täällä puhuessaan kanssamme, ja palaan siihen nyt jälkikäteen. Kertokaa, edustaja Kiljunen, kuka kaltoinkohtelee ja ketä. Jos tänne on saapunut ulkomaalainen, maahanmuuttaja, ja hän ei täällä pitkään oleskeltuaankaan, pysyvää oleskelulupaa tänne Suomeen hakiessaankaan ole esimerkiksi töissä, tullut omillaan toimeen, oppinut kieltä tai muultakaan osin integroitunut suomalaiseen yhteiskuntaan siitä huolimatta, että nauttii tämän maan palveluista, tämän maan etuuksista, kaikesta siitä hienosta, mitä tämä maa tarjoaa jokaiselle meistä täällä asuvalle varallisuustasoon, koulutukseen, alkuperään katsomatta, niin kuka kaltoinkohtelee ja ketä tällaisessa tilanteessa?

Itse ajattelen, että jos me laitamme joitakin rajoja sille, kuka pääsee nauttimaan Suomesta, sen palveluista, sen etuuksista, sen tuista, siitä rauhallisesta ja turvallisesta yhteiskunnasta, joka on aika ainutlaatuinen tällä pallolla, niin se ei ole kaltoinkohtelua. Se on päinvastoin, se on päinvastoin, nimenomaan Suomen hyvänä pitämistä. [Juha Hänninen: Lähimmäisenrakkautta!] — Se on lähimmäisenrakkautta. Kyllä, edustaja siellä tiesi oikein, se on lähimmäisenrakkautta. — Se on juuri sitä, että me pidämme ensisijaisesti omista huolta ja me koitamme pitää huolen siitä, että omilla on asiat hyvin. Jos me otamme tänne ihmisiä muualta maailmasta, jos he haluavat tulla tänne, niin me teemme myös arvostelun ja arvi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 116/2025 vp

on siitä, haluammeko me heitä tänne hoidettavaksemme, vai voisivatko he hoitaa myös itsensä täällä ilman, että meidän tarvitsee heitä hoivata. Mutta jos on tilanteita, että ihminen ei työllisty, hän ei tule omillaan toimeen, hän ei opi kieltä, hän ei kotoudu, hän ei integroidu osaksi suomalaista yhteiskuntaa, niin ehkä hänen paikkansa ei sitten ole suomalaisessa yhteiskunnassa. Kyllä tällainenkin mahdollisuus on pidettävä mielessä, kun maahanmuuttopolitiikkaa harjoitetaan. Ei lähtökohta voi olla aina se, että rima mahdollisimman alhaalle, kaikki sisään, ja jos ei onnistu, yritä uudelleen, yritä uudelleen, yritä uudelleen, ja että missään kohtaa ei sanota, että nyt yritykset riittävät, nyt näyttää siltä, että tämä yrittäminen ei johda mihinkään, niin että haepa vauhtia sieltä kotimaasta.

Maahanmuuttopolitiikkaa ei voi harjoittaa ilman velvollisuuksia ja vaatimustasoja. Muuten ei tarvita maahanmuuttopolitiikkaa. Muuten tarvitaan vain virkailijat rajalle osoittamaan, että tuonne päin, sisälle vaan kaikki. Ei me tarvita Maahanmuuttovirastoa, ei me tarvita viranomaisia valvomaan, keitä tänne tulee, kaikki vaan sisään. Ei valvota sitä, kuka täältä poistuu ja millä ehdoilla. Ei vahdita sitä, täytyvätkö ne ehdot sen jälkeen, kun tänne on päästy. Juuri tällaisten ongelmien estämiseksi ja torjumiseksi — ettei työllistytäkään, ettei tulla omillaan toimeen, ettei opi kieltä, ettei kotouduta suomalaiseen yhteiskuntaan — tämä hallitus tekee nyt näitä kiristyksiä, mukaan lukien nyt pysyviin oleskelulupiin. Siinä ei ole mitään väärää, eikä se ole millään tavalla kenenkään kaltoinkohtelua, noitavainoja tai yhtään mitään muutakaan, mitä edustaja Kiljusen aivan uskomattomassa puheenvuorossa täällä kuultiin.

Itse uskon, että tulee olemaan aika, hieman Kiljusta mukaillen, että tätä 2000-luvun liberaalia, kaikissa huonoissa merkityksissään liberaalia, maahanmuuttopolitiikkaa, avoimien rajojen politiikkaa, aivan uskomatonta naiiviutta ja sinisilmäisyyttä tullaan katsomaan kyllä pahalla, hyvin pahalla ja mietitään, miten on voitu laiminlyödä omia ja omaa kansakuntaa näin pahalla tavalla.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom.

18.49 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Vielä muutama puheenvuoro tähän aiheeseen liittyen:

Siis suomalainen hyvinvointiyhteiskunta, joka on vaivalla ja kovalla työllä rakennettu, ei ole yhteensovitettavissa avoimien rajojen ja löperön maahanmuuttopolitiikan kanssa, jota vihervasemmisto laajasti edistää — vihreät, vasemmistoliitto, SDP, nykyään jopa keskusta. Miksi ei? Se johtuu yksinkertaisesti siitä syystä, että kun meillä on tulonsiirtoja tässä yhteiskunnassa, joilla rahoitetaan niiden ihmisten elämää, jotka eivät muuten pärjäisi, niin mikäli me avaamme kaikille rajat — ja kun näin on jo käynytkin — me nähdään, että nämä ihmiset siirtyvät tulonsiirtojen varaan. Tämän seurauksena meillä on töissä ihmisiä, joiden tehtävä on rahoittaa ihmisistä yhä isomman osan elämää. Se johtaa verotuksen nousuun, ja se johtaa yhteiskunnassa semmoiseen koheesion ja luottamuksen rapautumiseen. Sellaista politiikkaa vihervasemmisto mukaan lukien vihreät on ollut edistämässä. He ovat siis suomalaisvihamielinen puolue, joka kannattaa sitä, että Suomeen saa tulla hyvin löperöin ehdoin oleskelemaan ja voi saada jopa pysyvän oleskeluluvan riippumatta siitä, mitä tapahtuu.

Edustaja Kiljunen käytti erittäin värikkään puheenvuoron, mutta varoisin syyttämästä edustaja Kiljusta asiasta, koska edustaja Kiljunen oikeastaan vain puki sanoiksi sen saman politiikan, mitä kaikki oppositiopuolueet tällä hetkellä ajavat: erittäin löperöä maahan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 116/2025 vp

muuttopolitiikkaa vailla vastuuta. He kannattavat sitä, että tänne saa tulla Lähi-idästä kymmeniätuhansia. Muun muassa vihreät, vasemmistoliitto ja osa sosiaalidemokraateista kannattivat rajan poikkeuslain äänestyksessä sitä, että Venäjä saisi välineellistää maahanmuuttajat ja itärajalta voitaisiin siirtää tuhansia, kymmeniätuhansia, jopa satojatuhansia. Tämä oli vihervasemmiston linja — vihreiden, vasemmistoliiton ja osan sosiaalidemokraattien linja: tervetuloa Suomeen vaikka Venäjän valtion painostamana. Ei mitään vastuuta siitä, mitä sen jälkeen tapahtuu, kuka siitä Suomessa kärsii, miten viranomaisten toimintaedellytykset turvataan — ei minkäänkään vastuuta. Kirkas ajatus humanismista edellä ja pää edellä puuhun. Aivan sekopäistä politiikkaa. Onneksi nyt aika on sen ohittanut.

Hallitus on tosiaan tehnyt merkittäviä kiristysia näiden pysyvien oleskelulupien osalta, Suomen kansalaisuuden kiristämisen osalta. Turvapaikkapolitiikkaa on kiristetty merkittävästi, sitten työperäisen maahanmuuton puolella tulorajoja ollaan korotettu, sitä aikaa siitä, jos työt loppuvat, kuinka kauan Suomessa saa etsiä, on kiristetty. Ja käytännössä katsoen näitä kaikkia vihervasemmisto on vastustanut.

Sitten ne tulevat tänne ja pilkkaavat hallitusta siitä, että täällä velkaannutaan ja joudutaan alijäämämenettelyyn, kun samaan aikaan näistä vaihtoehdoista niin vasemmistoliiton kuin vihreidenkin osalta löytyy pakolaiskiintiön nosto. Otetaan tänne muutama tuhat hätää kärsivistä sadoista miljoonista ihmisistä ja korotetaan sillä omaa kilpeämme ja parannetaan omaa egoamme. Uskomatonta. Ja vielä veronmaksajien rahoilla.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lehtinen.

18.52 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Haluaisin kysyä: tiedätkö, mikä on monelle täällä työtä tekeväälle tai työtä tekemään tulevalle tärkein vetovoimatekijä tässä meidän yhteiskunnassa? Se ei ole sosiaaliturva, vaan se on monelle turvallisuus. Tiedätkö samalla, mikä on suurin uhka tämän maan sisäiselle turvallisuudelle? Se on hallitsematon maahanmuutto. Jos ette usko meitä, kysykää ranskalaisilta, kysykää saksalaisilta, kysykää Belgiasta, kysykää Ruotsista, mikä vaikuttaa haitallisimmin sisäiseen turvallisuuteen. Mitkä ovat ne taustatekijät, miksi kadulla on turvatonta?

Tämä on se seikka, mitä me voidaan vielä pelastaa, mihin me voidaan vielä vaikuttaa, kun me tehdään meidän maahanmuuttolakeihin näitä välttämättömiä korjauksia sen suhteen, että meidän turvallisuustilanne ei mene samanlaiseksi kuin näissä muissa verrokki-maissa. Toivon, että tähän voisi saada tukea myöskin oppositiosta — edes jossakin vaiheessa, edes vähän. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigeliu.

18.53 Joakim Vigeliu ps: Arvoisa puhemies! Palaan vielä aiempiin puheenvuoroihin. Tässä aiemmin vahvan periaatteellisessa puheenvuorossaan edustaja Kiljunen pyysi arvostamaan ja arvioimaan ihmisyyttä, kun käytetään puheenvuoroja maahanmuuttopolitiikasta ja pysyvien oleskelulupien ehtojen tiukentamisesta. Kun katsotaan ihmisyyden sisälle, niin kautta historianhan ihmiset ovat muodostaneet rajattuja yhteisöjä. Ihmiset ovat järjestäytyneet yhteisen kielen, kulttuurin, historian, poliittisen itsehallinnon ympärillä. Nykyaajan kontekstissa tätä voisi kutsua vaikkapa kansallisvaltioksi, ja se on paitsi käytännöllisesti myös inhimillisesti katsottuna varsin perusteltu tapa järjestää toimiva yhteiskunta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 116/2025 vp

Kun puhutaan periaatteellisella tasolla, niin katsoisin, että toimivan yhteiskunnan perusedellytyksiin lukeutuu muun muassa se, että valtio on vastuussa omille kansalaisilleen, kansalaiset rahoittavat oman valtionsa, kansalaiset noudattavat sen oman valtionsa yhteisiä pelisääntöjä ja valtiolla on selkeät rajat niin maantieteellisesti kuin kansalaisuuksien ja oleskelunkin suhteen omalla alueellaan. Jos näitä perustavanlaatuisia yhteiskunnan järjestäytymiseen liittyviä kysymyksiä lähdetään kyseenalaistamaan, siis käytännössä maahanmuuttopolitiikkaa lähdetään kyseenalaistamaan esimerkiksi rakkauden ja liikkumisvapauden rajoittamisena, kärsimystarinoilla, kansojen vankiloilla, ihmisoikeusloukkauksilla, ihmiskaupalla, orjakaupalla tai noitavainolla, sorrutaan aika yksipuoliseen, tunnelautuneeseen ja älyllisesti epärehelliseen, utopistisen humanistiseen ajatteluun. Voi politiikan asiakysymyksissä toki näistäkin keskustella, mutta sillä ei välttämättä enää ole kovin paljon sitä yhtymäpintaa realismin ja käytännöllisyyden kanssa, jos asioita lähestytään vain ja ainoastaan tunne ja oma subjektiivinen kokemus edellä.

Toisin kuin edustaja Kiljunen puheessaan esittää, itse katson, että valtio ei ole pelkkä hallintorakenne eivätkä sen lait ja säännöt pelkkiä hallintokäytäntöjä, ne ovat paljon enemmän. Valtion ja yhteiskunnan muodostaa kansa, ne ihmiset ja ihmisyyys, joka täältä kumpuaa, johon te, edustaja Kiljunen, pyysitte katsomaan. Se kumpuaa meistä, ja myös te edustatte sitä valtiota, näitä ihmisiä täällä Suomessa, meitä päättäjiä, meitä ihmisiä tämän salin ulkopuolella ja sitä ihmisyyttä.

Käsittääkseni sosiaalidemokraatitkin ovat perinteisesti olleet hyvinvointivaltion, sosiaaliturvan ja laajojen palveluiden puolustajia. Kysyisinkin: Miten näette tällaisen yhtälön toimivan tässä edustaja Kiljunen visioimassa rajattomassa maailmassa, jota lähestytään pelkästään tunne edellä, jossa ihmisyyteen katsominen edellyttää sitä, että ovi jätetään raolleen, toisinaan sepposen selälleen, ja jälkikäteen ei katsota, ketä on edes päästetty sisään? Mitä kävisi, jos kaikille universaali oikeus tulla ja jäädä suomalaiseen valtioon olisi todella siis universaali oikeus, pysyvä lupa kaikille, pysyvä lupa nauttia sen sosiaaliturvaa, tulla sen palveluiden palveltavaksi, jäädä, vaikkei jäämiselle järkisyitä välttämättä täällä jo ennestään olleiden näkökulmasta enää olisi? Mitä kävisi, kun tähän kaikkeen olisi oikeus mutta ei velvollisuuksia? Onko demareiden paljon korostaman hyvinvoinnin, hoivan, takuiden, sitoumusten ja palveluiden vastineeksi liikaa velvoittaa myös maahanmuuttajalta työtä ja omillaan toimeentuloa? Ei minusta. Ovatko oikeuksien vastineeksi esitetyt velvoitteetkin niitä ikäviä hallintorakenteita, jotka rajoittavat ihmisyyteen katsomista ja vertautuvat noitavainoihin?

Suomeen tuloa rajoittava ja velvoittava maahanmuuttopolitiikka on sitä aivan samaa ihmisyyttä ja välittämistä. Se on politiikkaa, jossa se hoiva vain kohdentuu hieman eri tavalla, ei globaalisti kaikkia kohtaan vaan sitä lähimmäistä kohtaan, sitä ihmistä, josta me oikeasti pystymme pitämään aivan ensisijaisesti huolta ja josta meillä on myös ensisijaisesti vastuu kantaa huolta, siis suomalaisiin. Sehän on lähtökohtaisesti tämän valtion päättäjien tehtävä, ei kenenkään muun. Toisaalta mitä rakkautta tai ihmisyyttä se on, että suomalainen päättäjä esimerkiksi löperöllä maahanmuuttopolitiikalla aiheuttaa inhimillisesti katsoen hyvin vaikuttavia ja laajoja ongelmia, esimerkiksi työperäisen maahanmuuton puolella käytännössä juuri sitä orjakauppaa muistuttavia olosuhteita? Entä jos me maahanmuuttopolitiikallamme aiheutamme sen, että syntyy niin sanottu ankkurilapsi-ilmiö, lume- ja pakkoavioliittoja? Tai kuinka paljon ihmisyyttä katsoo silmiin päättäjä, joka sysää sivuun tiedon puskaraiskauksesta tai tilastolliset yliedustukset todeten, että no, kyllähän suomalainenkin? Sepä on inhimillinen vastaus.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 116/2025 vp

Kun katsotaan ihmisyyteen, rajaton maailma pelkillä vapauksilla tuottaa melko epäinhimillisen lopputuloksen, ei ihmisyyteen katsovaa vaan epäinhimillisen. Toimivaa yhteiskuntaa ei voi järjestää pelkästään ja yksin rajattomuuden, globaalin yhteisön tai pelkkien vapauksien varaan, vaan se edellyttää myös velvollisuuksia. Se, että valtio pystyy toimimaan näin, että se edistää ja suojelee omien jäsentensä, kansalaistensa etua, on juuri sitä ihmisyyden sisälle katsomista, jota Kiljunenkin korosti. Pidän hyvin mahdollisena, että kun edustaja Kiljunen puhui tästä, niin tulee mahdollisesti olemaan aika, jolloin katsotaan taaksepäin ja kysytään, miten oli mahdollista 2000-luvun alussa suhtautua kansallisvaltioihin ja sen rajojen puolustamiseen niin kevytmielisesti kuin tässä ajassa on suhtauduttu, että oli aika, jolloin koettiin ja podettiin eettistä stressiä eduskunnassa siitä, että omat asetettiin edelle, omista rajoista pidettiin huolta ja tulijoilta uskallettiin velvoittaa hieman aiempaa enemmän.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.